

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec 2.20
za Nemčijo celoletno . . . 29.—
za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec 2.—
V upravi prejemam mesečno . . 1.70
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto 7.—
za Nemčijo celoletno . . . 9.—
za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENECE

== Inzerati: ==
Enostolpna petlitirna (72 mm):
za enkrat po 18 v
za dvakrat „ 15 „
za trikrat „ 13 „
za večkrat primeren popust.
Poročna oglasila, zahvale, osmrtnice itd.:
enosolpna petlitirna po 2 v.
== Poslano: ==
enosolpna petlitirna po 40 v.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neuradna pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 138.

Notranjski volilci!

Jutri, 19. maja imate voliti novega državnega poslanca
na mesto blagopokojnega dr. Zltnika.
Vsled soglasnega sklepa zaupnikov S. L. S. v volilnem
okraju je kandidat naše stranke gosp.

dr. Lovro Pogačnik

deželni tajnik v Ljubljani.

Zavedni Notranjci! Boja in zmag vajeni, poznate svojo
strankarsko dolžnost.
Vsi na volišče za kandidata Slov. Ljudske Stranke!

Z Bogom za ljudstvo!

V Ljubljani, meseca maja 1914.

Dr. Ivan Šusteršič

načelnik stranke.

Pozor, zavedni somišljeniki S. L. S.!

Liberalci hočejo zlasti **zadnjo noč in zadnje jutro** navaliti z vso
silo, da bi pridobili kaj glasov za svojega postojnskega kandidata. Vso
kopo laži in obrekovanja hoče še zadnji trenutek izliti ta propala stranka v
nadi, da zmeša nekaj glav. Tedaj **pozor, somišljeniki, do zadnje mi-
nute.** Pozor zadnji dan, pozor zadnjo noč, pozor zadnje jutro! **Jutri vsi
na volišče — in sijajna ljudska zmaga bo zagotovljena!**

Pazite na izkaznice in glasovnice! Oboje je seboj vzeti na
volišče in nikomur pokazati! Pred komisijo se pokaže izkaznica in vzame
zopet nazaj, glasovnica pa izroči zganjena **predsedniku komisije**, ki jo
ima **upričo volilca** položiti v koš (urno), **ne da bi smel pogledati
vsebine.**

Pazite na zvijače, sleparije in nasilnosti nasprotnikov! Karkoli opazite,
poročajte tajništvu S. L. S., da se preskrbi po potrebi **kazenska ovadba
zoper sleparje!**

Notranjski somišljeniki! Ne dajte se izzivati od liberalcev. Z mirno od-
ločnostjo in doslednostjo izvojujte jutri **ново sijajno zmago!**

Slovenska Koroška koroškim
Slovencem!

Šmihel nad Pliberkom, 17. maja.

Prvi slovenski tabor, ki se je po pre-
teku 20 let na Koroškem zopet vršil, da
naše ljudstvo krepko povzdigne svoj glas

LISTEK.

Josip Vandot:

Razor.

Slika iz davnih dni.

(Dalje.)

6.

Deževalo je dannadan. Gosti oblaki
so se podili po nebu, in ob gorah so se
plazile neprijazne, črne megle. Lilo je iz-
pod neba v gostem nalivu. Le tuintam so
se pretrgali za trenutke oblaki in prikazal
se je kosček neba in prikazalo se je zlato
solnce. Toda samo za trenutek. Pripodili
so se zopet črni oblaki in so zakrili modro
nebo in zlato solnce. In spet je lilo dalje,
brez konca in kraja.

Po vsi gorski dolinici se je čulo glasno
bobnenje. Čudovito so narasli gorski hudo-
urniki. Jarki, ki so zevali sredi sivih skal
že toliko časa mrtvi in suhi, so naenkrat
oživeli. Napolnili so se z rjavkasto, penečo
se vodo, ki je hrumela od skale do skale,
valeč s sabo pesek in debelo kamenje. Po-
tresala se je zemlja krog jarkov, kakor da
bi bučal nekje v globočini grom.

Razlili so se hudourniki po dolini. Pri-
družili so se potoku, ki je šumel sredi pro-
da. Kakor da bi ga bili nahujskali bratci-
hudourniki, se je izpremenil kar naenkrat

v ogromni večini moške in mladeniči. Tu
si videl stare korenjake, ki še pomnijo
prejšnje tabore, zastopnike vseh slojev,
vseh krajev. Deževalo je včeraj, danes ves
dopoldan, pota razmočena do dna, a naši
ljudje, hvala jim zato, navajeni trpljenja,
se jih niso zbal! Prihiti so od vseh strani
na lepo okinčanih vozovih, gorjanci iz Ko-
privne, Kaple po pespotih, deloma po no-
vem snegu. Do zadnjega nismo vedeli, bo
li mogoče zborovati na prostem. A ljudje
sami so zahtevali to, veličastna množica se
poda na prijazno ravmino pod sv. Katarino,
ki je kmalu zasedena.

Nasprotniki, tisti, ki so imeli v bližnji
Sinčivasi pred štirimi tedni prosto roko,
da so napadali naše ljudi, so menda hoteli
delati zgago tudi tu, a so si premislili in
ni jih bilo blizu. Orožnikov je bilo pri-
pravljenih nad 40 pod vodstvom g. majorja.
Vlado je zastopal g. c. kr. okrajni taj-
nik Robar.

Shod se je vršil v najvzornejšem redu,
in dasi je trajal nad štiri ure, so poslušalci
vztrajali do konca in ves čas pazljivo sle-
dili aktualnim, vseskozi temeljitim in krep-
kim govorom. Ti govori so vsebovali nad-
vse krepak odgovor vsej podli huj-
skariji in licemerski hinav-
ščini nemških nacionalcev in
slovenskih renegatov. Za danes
se moramo omejiti na kratko poročilo.

Izborni je vodil zbor naš voditelj g.
dr. Brejc, ki že v pozdravnem nago-
voru označi namen in pomen tega ljud-
skega tabora. Po pozdravu domačega žu-
pana g. Rudolfa iz ust našega starega,
a vedno mladelega Fr. Grafenauerja
mogočno zadoni »pravi glas koroških Slo-
vencev«, ki bo nasprotnikom še donel po
ušesih. — »Stara pravda« poljudno raz-
loži drž. in dež. posl. g. dr. Krek, ki
dobro opisuje razne bojevnike za pravico.
Koroški šolski sistem je dobro označil po-
sestnik Miha Turk. V prisrčnem »po-
zdravu slovenske koroške mladine«, je vrli
fant Tomo Krof iz Pliberka pokazal
lepo govorniško zmožnost. Drž. in dež. po-
slanec g. Fr. Pišek govori o prijateljih
in sovražnikih slovenskega ljudstva, msgr.
Val. Podgorc slika famozni koroški vo-
lilni red, inštruktor Kristof pa karak-
terizira naše gospodarske pritožbe in za-
hteve. V iskrenih besedah poudarja g. po-
slanec Fr. Demšar solidarnost vseh slo-
venskih kmetov, rak-rane v naših uradih
in v uradništvu obrazloži g. dr. Schau-
bach. Karakterističen za naše razmere
je bil govor mil. g. prošta Gr. Einspie-
lerja »zoper vmešavanje Antikrista v
cerkvene zadeve«. Ker je bil g. poslanec
dr. K. Verstovšek zadržan, je govoril
g. dr. Krek o »jugoslovanskem vpraša-

jezerce je bilo naraslo čudovito visoko.
Njegova gladina je že pršla do votline in
voda se je že širila po skrivališču razboj-
nikov Bedanca in Kosobrina. Od strahu
sta zavpila, ko sta zaslišala pljuskanje va-
lov. Videla sta, da jima ni več rešitve, in
umaknila sta se na konec votline.

Kosobrin je bil še slab in bolan od
rane, ki mu jo je bila zadala Borutova pu-
ščica. Neprehoma je zdihoval in ječal.
Toda ko je zagledal vodo, je zakričal pre-
strašeno; a potem je umolknil in je strmел
s široko odprtimi očmi v temo, kjer so
pljuskali valovi vedno glasneje. Bedanec
pa je dirjal sempatja, kakor da bi iskal
izhoda iz te zagate. Toda bilo je vse za-
man. Pred njim se je širilo razburjeno je-
zero in ni ga bilo možno preplavati, ker
je prežalo sredi vode sto in sto vrtincev.
Nad njim pa trda skala, ki je ne more pre-
vrtati nobena človeška moč.

Vse to je spoznal Bedanec, in spoznal
je tudi, da ga čaka žalostna, mučna smrt
v tej votlini. Zaječal je obupno in se je se-
sedel na mokra tla. Z rokami si je zakril
oči, kot bi se brnil pogledati smrti in
obraz, in iz prs so se mu vili glasni vzdih.
Morda je premišljeval svoje grešno življe-
nje? Morda so mu vstajali pred očmi vsi
brezbožni zločini, katerih je doprinesel v
svojem življenju sto in sto? Kdo to ve?

Voda pa je pljuskala pred votlino ved-
no glasneje. Že sta jo čutila razbojnika

nju», ali bolje: o jugoslovanskem odgovoru
tako krepko in plamteče, da je bilo občin-
stvo kar navdušeno.

Resolucija, ki jo je predlagal g.
urednik Smodej, je bila z navdušenjem
soglasno sprejeta. Došlo je nad 70
brzojavnih pozdravov. Po sklepnem go-
voru g. dr. Brejca se je navdušeno na-
zdravilo cesarju in prestolonasledniku, na-
kar je vsa mogočna množica zapela cesar-
sko pesem.

Naš tabor je bil impozantna manife-
stacija, ki je nepremagljivo dokazala, da
slovenska Koroška gre koro-
škim Slovincem, da nas nemški sr-
diti naval ni mogel in ne bo mogel ugo-
niti, da le izvršujemo, kar smo na shodu
slišali in sklepali.

Mogočni tabor je pokazal, da sloven-
ska Koroška še krepko živi.

Dr. Kaizlova pisma.

Iz pisem, katera je pisal ranjki mini-
ster dr. Kaizl na razne češke politike za
časa svojega ministirovanja, prinašajo se-
daj nemški listi dolge, po češki izdaji po-
snete izvlečke. Načeljuje jim, kakor vse-
lej, kadar je treba Slovanom eno prisoliti,
»Nova Preša«, in njeni verni trabanti v
provinci jo skušajo seveda še prekositi v
srdu in gnevu do ministra, ki je očitno
protežiral pri nastavljanju uradnikov Čehe
ne samo v svojem resortu, ampak vplival
tudi na svoje ministrske kolege, naj bla-
govolijo uvaževati češke želje.

Ali Mladočeha Kaizla nimamo na-
mena braniti. To bodo že Mladočehi sami
preskrbeli, kakor bodo hoteli in mogli.
Samo nekoliko bolj pravično hočemo raz-
deliti svetlobo in temo, ki pada na Kaizlo-
vo osebnost in na vladne sisteme, da se bo
pokazala slavna nemška objektivnost v
vseh svoji nagoti.

Kaj očitajo nemški listi dr. Kaizlu?
Prelomljeno službeno prisego, politično
strankarstvo, zlorabo uradne oblasti, ne-
zvestobo cesarju, korupcijo politične admi-
nistracije — to je samo skromen izvleček
iz vseh očitanih. In zakaj? Ker se je mož
v potu svojega obraza trudil, neprodirno
falango nemškega birokratizma predreti in
v urade spraviti ljudi svoje stranke in svo-
jega političnega prepričanja, kolikor mu je
to bilo mogoče. Seveda, da je od svojih
informativnih zahteval vedno tudi dokaz
strokovne zmožnosti in stvarne
usposobljenosti, predno je postavil svoje
ljudi na vodilna mesta, tega objektivna
nemška kritika ne omenja, ker vidi v
Kaizlovih protežirancih samo Čehe, ne
vpraša pa za stvar. Kakor da bi Slovan

ne bil sposoben za višjega uradnika, kakor pa recimo do osmega razreda!

Kaizlovo stališče je bilo jako kočljivo; tako piše on tudi sam. Tega ni težko razumeti. Vsak parlamentarni minister ima isto stališče, kakor dr. Kaizl. Ob ministra pljuskajo vedno dvoji valovi: od spodaj in od zgoraj. Od spodaj parlamentarni vplivi, od zgoraj pa dvorni ali recimo vladni. To stališče polmisa političa je posledica onega kompromisa med ljudsko in absolutno monarhično vladno, s katerim se je hotelo dati l. 1848. prav obema strankama: demokratični težnji po vladni ljudstva in pa vsaj delni ohranitvi monarhičnih prerogativ. To je konflikt, katerega pozna že stara rimska ustava: Ljudstvo, — populus Romanus — odločuje, a senat potrjuje, ali mora celo potrditi sklepe ljudstva (»patres auctores fiunt«, kakor se glasi oficijelna formula). Ta konflikt se kaže v modernih državah v milejši ali ostrejši obliki povsod, kjer ni izvedena stroga republikanska ustava, ki do zadnjih konsekvenc določa kot najmerodajnejši faktor ljudsko voljo. Kakor hitro se prekine logični razvoj republikansko-demokratskega toka, bodisi na korist gospodske zbornice (glej Anglijo), ali pa na korist vladarju, so konflikti prej ali slej neizogibni in »mučni položaji«, o katerem govori dr. Kaizl, je položil že nebroj ministrov v hladni grob politične pozabljenosti.

Parlamentarna namera ministra imenuje krona: v materijelnem nasprotstvu pojmovnih vsebin v tem kratkem stavku tiči vsa tragika parlamentarnih ministrov. Na eni strani je zastopnik svoje stranke: kot tak mora gledati, da koristi tistim ciljem in udeležuje načela tiste stranke, katera ga je imenovala svojega zaupnika; na drugi strani pa priseže zvestobo vladarju, od katerega je imenovan. Kdor premisli natanko to čudno »dvodušje«, ta mogoče vseh Kaizlovih korakov ne bo odobral, ampak razumeval jih bo in koncem koncev: tout comprendre...

Zato pa tudi nemški ministri niso za troho boljši od pokojnega Kaizla. Boljši so le dozevno; kdor namreč misli, da tiči edinole v nemškem sistemu, v nemškem uradovanju in uradništvu, skratka v nemški birokraciji spas in rešitev in moč države, ta mora logično Kaizlovo početje obojati; kdor je pa mnenja, da Nemci niso neobhodno potreben atribut državne moči in varnosti, ta bo pa mislil lahko tudi drugače.

Da se hinavščina »Nove Preše« polnoma pribije, hočemo pa omeniti še nekaj: kako se je nemško liberalno-židovsko časopisje držalo n. pr. proti Luegerju, ko je začel nastavljal na Dunaju samo krščanske uradnike in dela oddajati samo domačim tvečkam, judovske pa metati na cesto. Seveda, dokler so gospodje okrog »Preše« imeli oblast sami, dokler so zadržali domači živeli na vseh koncih in krajih in protežirali privandane poljske židove, tako dolgo je bilo vse v redu; potem pa naenkrat ne več! Pa je že tako, da se vsaka stranka bojuje za vlast ne zato, da bi jo izročala drugim, ampak zato, da jo obdrži sama. Tako je povsod; tako je bilo in je v dunajskem občinskem svetu, tako je na Kranjskem, tako je in bo tudi na najvišjem sedežu vlade, v ministrstvih. Pribiti pa hočemo ad perpetuum memoriam besede dr. Waldnerja (!), katere posebno priporočamo koroškimi Nemcem: »... ta metoda (Kaizlova) narodnostne protekcije gloda

zapustila že davi hišo. Hotel sem tako; a ti si bila proti temu. Ali čuješ, kako buči tam zunaj? Ko sine dan, pa morda tudi te hiše ne bo več nad vodo.«

Božena se ni genila. Tiho kakor prej je zakrivala obraz z rokami. »Božena,« je nadaljeval Radegost, ko je žena še vedno molčala. »Ne boj se, Božena! Bogovi so mogočni, pa nama pomorejo. Poplaknejo vode in solnce se nasmeje. Pa bo prišlo spet lepo življenje... Zaupaj v sinje bogove, Božena! Pa se nasmeje spet sreča.«

Tedaj pa je dvignila Božena svoj blede obraz. Oči so ji bile krvavo obrobline, kakor človeku, ki je pretakal dolge dneve in dolge noči srčne solze. Pogledala je moču v obraz, pa mu je odgovorila: »Naj se nasmeje spet solnce, naj poplaknejo vode, naj zasije sreča vsemu svetu! K meni, v ubogo moje srce ne bode nikoli več sreče. Kruti so bogovi slovenski, ki so mi ugrabili edino dete... mojega Boruta. Oj, to je bil mladeč, in srčno kri bi bila prelila zanj. A izvabili so ga kruti bogove v strme gore, pa so ga prekotili v prepadi. A mati, ti uboga mati, ti pa pretakaš krvave solze in srce naj ti počiva v gorki bolesti...«

In Božena je zakrila spet obraz in je zaihtela. »Ne govori tako, Božena,« ji je govoril Radegost, dasi se je tudi njemu trgalo srce. »Saj ne veš, če je mrtev Borut. Morda so ga zajele kje vode, pa čaka zdaj, da odtečejo. Nikar se ne žalosti; saj veš, da žalost mori dušo in telo. Zaupaj sinjim bogovom in videla boš, da se povrne sreča.«

(Dalje.)

na temeljih države in jo mora razdejeti. Odgovorni faktorji bodo morali udeležiti načelo, da pride predvsem v poštev sposobnost, strankarska brezbarvnost in potem šele ozir na narodne potrebe. Gledati bodo morali, da se strankarski vpliv kolikor mogoče potisne v ozadje pri imenovanjih.«

Kaj poreče nato koroški »Volksrat«? Ali dela ta kaj drugega, kakor je delal dr. Kaizl? Seveda, kdor dela v prid Nemcem, ta ni krivoprišeznik; v prid Slovonom, ta je pa druga!

Napačno gotovo ne bi bilo, s Kaizlovo korespondenco primerjati n. pr. Hohenburgerjevo, če je je kaj. Potem bi se našla prava mera, prej ne.

IX. avstrijski vinorejski kongres.

Na prizadevanje odbora IX. vinorejskega kongresa se vrši v Gorici v dobi od 5. do 13. septembra 1914 razstava vinarskih in kletarskih strojev ter tozadevnega orodja; istočasno se priredi tudi razstava grozdja in sekundarnih trtnih pridelkov. Generalno vodstvo je poverjeno posebnemu odseku, ki se ustanovi v ta namen. Razstava bo obsegala sledeče oddelke: Prvi oddelek: Vinarski stroji in vinarsko orodje. 1. Orodje in stroji za obdelovanje vinogradov. 2. Orodje za kopanje novih vinogradov. 3. Orodje za cepljenje in drugačno obdelovanje trt. 4. Orodje in stroji za uničevanje in zatiranje trtnih škodljivcev. 5. Priprave in sredstva za ohranitev kolov in drugega lesa pri trtnih nasadih. 6. Pomožna sredstva proti mrčesu in gobam, priprave proti zmrzovanju. 7. Umetna gnojila. 8. Orodje in stroji, ki se rabijo pri trgatvi. — Drugi oddelek: Kletarski stroji in kletarsko orodje. 1. Posode in priprave za vrenje in hranitev vina. 2. Orodje in stroji za obdelovanje vina. 3. Zakonito dopuščena sredstva za racionalno ravnanje z vinom. 4. Orodje in pomožna sredstva za ravnanje z buteljnim vinom. 5. Priprave in pomožna sredstva za izdelovanje penicijev. 6. Priprave za točenje vina. — Tretji oddelek: Grozdje za stiskanje in namizno grozdje. 1. Grozdje za stiskanje. 2. Namizno grozdje. 3. Embalaža za prevažanje namiznega grozdja in za trgovino z njim. 4. Stroji in priprave za ohranitev namiznega grozdja. — Četrti oddelek: Sekundarno izkoriščanje trte. 1. Stroji in orodje za izkoriščanje tropin. 2. Stroji in priprave za kuhanje žganja in za izkoriščanje vinskega alkohola in drozge. 3. Vzorci konjaka in drugega žganja, pripravljenega iz vina ali iz ostankov pri napravljanju vina (prodaja in poskušanje teh pridelkov pa je prepovedano). 4. Koncentrirani in sterilizirani mošči. 5. Stroji in priprave za izdelovanje koncentriranih in steriliziranih moštov. 6. Drugi sekundarni trtni pridelki: vzorci vinskega kisa, vinskega sreža itd. — Peti oddelek: Znanstveni spisi. Učna sredstva. Književnost. 1. Orodje in priprave za znanstvene preiskave. 2. Vzorci, načrti in risbe. 3. Spisi o vinoreji, o kletarstvu in o izkoriščanju sekundarnih trtnih pridelkov. 4. Pravila, pravilniki in bilance vinarskih združenj in društev in organizacij za proizvajanje in prodajanje sekundarnih trtnih pridelkov. — Vzorci prošnje za pripustitev k udeležbi se dobijo pri pripravljalnem razstavnem odboru (Gorica, deželni dvorec). — Razstavljalci plačajo primerno pristojbino za prostor; pri tem so izvzeti le znanstveni zavodi. — Predmete, razstavljene in razdeljene v zgoraj navedene oddelke, presodi in obdari posebna jurija. — Sestava jurije in razdelitev daril se objavi pozneje. — Pripravljalni odbor sestavi seznam razstavljenih predmetov; v njem se navedejo imena le onih razstavljalcev, ki se pravočasno prijavijo. — Razstavljalci, ki želijo objaviti v seznamu svoje trgovske oglase, naj to naznanih istočasno s prošnjo za pripustitev k udeležbi. — Pristojbine za oglase se objavijo v razstavnem pravilniku. — Razstavni odbor bo skušal doseči posebne olajšave za prevažanje predmetov, ki so namenjeni za razstavo.

Dnevne novice.

+ **Cesarjevo zdravje.** Danes dopoldne smo dobili brzojavko, da je bila današnja cesarjeva noč nemotena in da je splošni počutek cesarjev popolnoma zadovoljiv.

+ **Gospodarski odbor mesta Postojne razpuščen.** Deželna revizija je prišla v gospodarstvu mestne občine Postojna do velikanskih nerednosti. Revizija še ni končana. Danes se je deželni odbor deloma bavil tudi s tem in je sklenil razpust mestnega gospodarskega odbora. Kakor pravijo, ima mesto 600.000 kron dolga. Župan Lavrenčič utegne biti v teh razmerah odstavljen.

+ **Volilni shod v Vipavi.** Včeraj se je vršil v Vipavi v Tabru velik shod S. L. S. Predsedoval je duh, sv. Koller. Prvi je govoril deželni poslanec Perhavec, ki je pojasnil vprašanje deželnih doklad in zavračal neopravičena sumničenja in za-

bavljanja. Pojasnil je tudi, v katerem stadiju se nahaja regulacija vipavskih hudournikov in reke Vipave. Dr. Lampe je podal splošno poročilo o političnem položaju. Mednarodni položaj nas opozarja, da moramo Slovenci zbrati vse svoje moči, da se organiziramo za bodoče velike boje, ki morda v kratkem pridejo in utegnejo odločevati celo o državopravni eksistenci slovenskega naroda. S. L. S., ki obsega zdaj devet desetih vseh slovenskega naroda, to nalogo zvesto izpolnjuje in vedno krepkeje organizuje vse sloje našega ljudstva po vseh slovenskih pokrajinah. Liberalna stranka samo razdira in ljudi zapeljuje; zato moramo to stranko pobijati s splošnega narodnega stališča. Državni zbor se bo pečal z zakonodajo o šolstvu in zakonu in bo zlasti pri obravnavah o trgovinskih pogodbah moral odločati o tem, ali se varuje naše poljedelstvo, živinoreja in vinarstvo ali ne. Liberalci zavzemajo v vseh teh vprašanjih stališče, ki je nasprotno našemu ljudstvu; zato moramo poslati v državni zbor moče, ki bodo delali edino le po srcu in po potrebi našega ljudstva. Dr. Lampe je pojasnil med drugim tudi vprašanje deželnih elektrarn, za katero se Vipavci jako zanimajo. Dr. Nahtlačen je dokazal s številkami, da zvišanje deželne doklade na vino ne oškoduje pravni vipavske vinske produkcije. Dežela je varovala vinogradnika. V primeri s tem, kar kmečki stan odslej od dežele dobi, se mora reči, da je deželni finančni načrt za kmeta jako ugoden. Liberalci so se s svojo sirovostjo tako pristudili, da se že ne upajo več s svojim imenom na dan. Pri vsakem nastopu izpremene ime. Shod se je končal z velikim navdušenjem in kandidatura dr. Lovro Pogačnika je bila soglasno odobrena. Pri protiglasovanju se ni dvignila nobena roka. K sklepu je vrli moški zbor Gočanov zapel par krepkih, ki so daleč odmevale.

+ **Liberalen shod v Vipavi.** Tudi liberalci so sklicali shod za včerajšnji dan v Vipavo. Naš shod je trajal od 3. ure popoldan do 6. zvečer in so se na njem resno obravnavala najvažnejša vprašanja notranje in zunanje politike. Liberalni shod pa, ki je bil bolj kratak, je podal čisto drugo sliko. Ker na našem shodu vsled velike udeležbe niso našli vsi prostora, jih je šlo precej proč. »Že osem let ni bilo javnega liberalnega shoda v Vipavi, pojdemo gledat te ljudi,« so rekli. Predsedstvo se ni volilo, ker so se bali udeležencev. Besedo sta imela Ribnikar in dr. Ravnihar, predsedoval je ata iz Postojne. Sodba poslušavcev o shodu je bila: »Z babami so začeli in z babami so končali (Kamelca in Johanca)!« Po shodu so se vračali liberalci v primernem razpoloženju. Razlika med našimi in liberalci se je videla na prvi pogled: Naši mirni, dostojni možje, ki se jim bere razum z obličja, liberalci pa razdivjani.

+ **Shod v Postojni.** — **Liberalna stranka v šmiru.** Včeraj dopol. se je vršil v Postojni volilni shod S. L. S. Liberalci so prejšnjo noč celo hišo pomazali s kolomazom. Debeli napisi s šmirom oznanjajo tujcem — ravno ta dan je prišlo 200 Angležev skozi Postojno — kako oliko je doma v Postojni, koder župani liberalni kandidat Lavrenčič! Dobro je bilo, da sta dva deželna odbornika na lastne oči videla to postojnsko sramoto. Predsedoval je shodu g. dekan Erzar. Dr. Lovro Pogačnik je v obširnem govoru razvil program S. L. S. Dr. Pegan je nato opisal lažljivost, brezumnost in nedostojnost liberalne stranke. Dr. Lampe je pa Postojncem pokazal obupni položaj postojnske občine. Liberalci vpijejo čez deželno gospodarstvo, ki je v popolnem redu, zato da bi odvrnili pozornost od svojega gospodarstva po liberalnih občinah. Gospodarstvo v postojnski občini je eno najslabših v celi deželi in je deželni odbor prisiljen s temeljito revizijo poseči vmes in napraviti red. Dr. Lampe je potem našteval Postojncem njihove občinske dolgove, napake pri najemanju posojil, izgubo na občinskem premoženju, oškodovanje občine pri obrestih in način, kako je Lavrenčič oddajal delo za mestno elektrarno. Dr. Lampe je pozval navzoče, da se naj odslej temeljito pobrigajo za mestno gospodarstvo, kajti 600.000 kron dolga bodo morali poplačati iz svojih žepov. Izvajanja govornikov so naredila globok vtis. Po zadnjih volitvah so liberalni Postojinci po cesti nosili križ, očit s črno ruto, češ da »klerikalizem pokopujejo!« Zdaj so začeli hiše mazati s šmirom. Slednjič bo pa ves postojnski liberalizem v šmiru!

+ **Shodi na Notranjskem.** Včeraj se je vršilo na Notranjskem več volilnih shodov S. L. S. Dr. Pogačnik je govoril na tudi na shodih v Studenem in Senožečah. V Studenem sta na shodu S. L. S. govorila Gostinčar in dr. Pogačnik, istotako tudi v Senožečah. Shod na Studenem je počastil tudi g. hotelir Paternost iz Postojne z nekim mladim dijakom. Mož je hotel delati nekaj zgage, toda jo je skupil, da bude pomnil, kedaj je bil v Studenem na shodu. Paternost je bil na tem shodu vzor liberalnega zavijanja. Razpoloženje za S. L. S.

je v volilnem okraju izborni in v torek bodo liberalci za svoje laži, zavijanja, obrekovanja in častikraje dobili od prebivalstva primeren odgovor.

+ **Lavrenčič s pavovim perjem.** Po Knežaku se postojnski kandidat Lavrenčič in njegovi agitatorji bahajo, da se je Lavrenčič v deželnem zboru »potegnil« za preložitve okrajne ceste iz Knežaka do Pavij. Res je Lavrenčič v deželnem zboru nekaj o tej stvari govoril, a je hotel s tem le liberalce »potegniti«; danes namreč liberalci pripovedujejo, da se bo cesta po Lavrenčičevi zaslugi preložila. To je pa čisto navadna farbarija, kajti še predno je Lavrenčič v deželni zbor prišel, je dr. Pegan kot nevoizvoljeni poslanec okraja izposloval pravoveljavnen sklep deželnega odbora za preložitve omenjene ceste!

+ **Ponesrečen liberalni shod.** Včeraj so priredili liberalci shod v Kočah, o katerem so bobnali, da bo velikanski. Celo občinski sluga je pred cerkvijo klical in vabil na shod. Toda na shod popoldne izmed domačinov iz Koč, Slavine, Žej in Selc pa nikogar razen treh moških ni bilo. Vsi drugi zborovalci, kakih 15 z liberalnimi govorniki vred, so bili od drugod.

+ **Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 16. maja 1914.** Izda se navodilo cestnim okrajnim odborom o najetju posojil za poplačilo dolgov pri deželnem in pri melioracijskem zakladu. V licencovalno komisijo za krški okraj se imenuje Josip Ravnikar, posestnik v Njivicah pri Radečah. Komisijski ogled radi onesnaženja Save se nadaljuje. Vinarski zdruzi v Metliki se dovoli deželna podpora. Potom okrožnice se opozorijo županstva in zadruge v vinorodnih krajih na vinarski kongres v Gorici.

+ **Kmečka zveza v škocijanu pri Mokronogu** je na shodu dne 15. marca t. l. sledeče sklenila: 1. Kmečka zveza zahvaljuje deželni odbor za kmetkemu stanu ugoden finančni zakon. — 2. Istotako zahvaljuje deželni odbor, da je naročil deželni vinarski združki kupovati dolensjska vina. — 3. Naproša deželni odbor, da pomaže urediti prodajo vina na Dolenskem z nadaljnjim podpiranjem zdruzi. — 4. Kmetka zveza izreka deželnemu odboru zaupnico.

+ **Sporod slovesne otvoritve železniške proge Rudolfovo—Metlika—deželna meja (Belokranjska železnica)** v ponedeljek, dne 25. maja 1914. — Ob 7. uri zjutraj se zbero ljubljanski slavnostni gostje na postaji Ljubljana (glavni kolodvor) in pozdravijo Njega ekselenco g. železniškega ministra. — Ob 7. uri 18 minut zjutraj: Odhod iz Ljubljane s posebnim vlakom. — Ob 9. uri 23 minut dopoldne: Prihod v Rudolfovo. Cerkevno blagoslovljenje nove železnice in otvoritvenega vlaka po Njega knezoškofijski milosti gospodu knezoškofu ljubljanskem. — Ob 9. uri 53 minut dopoldne: Odhod otvoritvenega vlaka na novo progo. Mrzlo okrepičilo med vožnjo. — Ob 12. uri 39 minut popoldne: Prihod v Metliko. Malo kosilo, prirejeno od mestne občine Metlika. — Ob 2. uri 9 minut popoldne: Odhod iz Metlike. — Ob 2. uri 49 minut popoldne: Prihod v Črnomelj. Slavnostni banket, prirejen od mestne občine Črnomelj in ostalih belokranjskih občin. — Ob 6. uri 29 minut zvečer: Odhod iz Črnomlja. — Ob 7. uri 27 minut zvečer: Prihod v Rudolfovo. — Ob 7. uri 35 minut zvečer: Odhod v Ljubljano nazaj. — Ob 9. uri 40 minut zvečer: Prihod v Ljubljano (glavni kolodvor).

+ **Lepi zavezniki.** Iz Aleksandrije se nam piše: Semkaj je priplul začetkom tekočega meseca večji oddelek naših bojnih ladij, takozvana levantska eskadra. Tukajšnji Italijani pa ostentativno niso razobesili zastav v pozdrav Avstrije, v tem ko so jih vsi drugi razobesili. Naša prijateljica in zaveznica!

+ **Odlikovanje zaslužnega duhovnika.** Na Bledu se je vršila dne 12. t. m. lepa slovesnost, ko je prejel g. duhovni svetnik Janez Oblak Franc Jožefov red. Po sveti maši so se zbrali slavnostni gostje, zastopniki vlade, cerkvenih in avtonomnih oblasti, učitelstvo s šolsko mladino pred novo grajsko cerkvijo. G. okrajni glavar Župnek je našteval zasluge gospoda slavljence za blejsko župnijo, katerih najlepši vidni spomenik je krasna župna cerkev. Nato so slavljencu čestitali: zastopniki občine na čelu župan Rus, kanonik Novak, bivši blejski kaplani itd. Lepo slavnost je povzdignilo krasno petje domačega zbora. Slavljencu želimo, da bi mnogo let nosil na zaslužnih prsih znak vladarjevega priznanja za neumorno delo!

+ **Umrli** je v Domžalah dne 17. maja ob 3. uri popoldne v 80 letni starosti gosp. Ivan Riedl, bivši tovarnar slamninkov in ustanovitelj I. kranjskega vojaškega društva v Domžalah. Rajnik je bil vseskozi navdušen patrijarh ter je rad pripovedoval o svojih dogodljajih vojnega leta 1859. na Laškem ter je kot tak užival po vsej okolici simpatije. Pogreb bo dne 19. maja ob 3. uri popoldne v Domžalah. Blag mu spomin!

+ **Občinske volitve v Idrži.** Volilni imeniki so razpoloženi do 7. junija.

— **Državni železniški svet.** Železniški minister je imenoval v železniški svet za dobo od 1. 1914. do 1. 1918. sledeče gospode: Janko Jovana, ravnatelj Gospodarske zveze v Ljubljani, kom. svetnika Fr. Povšeta, drž. in dež. poslanca; dež. poslanca Henrika pl. Scholmayer-Lichtenberg; de. poslanca primarija dr. Vinko Gregorič; ravnatelj Kmetijske družbe Gustava Pirca; dvornega svetnika Konrada Rubbia; gozdarskega nadzornika v Ljubljani.

— **Prestolonaslednik obišče Dalmacijo.** Dalmatinski listi poročajo, da obišče prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand Šibenik, ko se bo meseca junija vračal iz Bosne.

— **Hotel »Lujzine toplice« na Bledu,** last gospe Valtrinyjeve, je prevzel v najem Dunajčan Š. Deutscher.

— **Za napravo telefona na Gorenjskem** je dovolila okrajna hranilnica in posojilnica v Škofji Loki 100 kron.

— **Poročil se je danes v št. Vidu nad Ljubljano** vrl naš mladenič posestnik na Glinici g. Valentin Babnik z gdnjo Julko Pleško iz Kozarjev. Mlademu paru naše najiskrenejše čestitke!

— **Tovarno za lesne izdelke** je opustil g. Josip Lenarčič na Vrhniki.

— **Drugi redni občni zbor »Pomožne bolniške blagajne v okviru zadruge rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju«** se vrši v nedeljo, dne 24. majnika t. l., ob desetih dopoldne v hotelu »Nova pošta« v Kranju. Na dnevnem redu je med drugim tudi izprememba blagajničnih pravil.

— **Umrl je v Kranju** v soboto popoldne g. A. Erman, vrtnar in posestnik v Kranju. N. v m. p.!

— **Razpis del za zgradbo mestnih kanalov.** Mestna občina Kranj oddaja potom javne ponudbene obravnave dela in dobave za zgradbo novih mestnih kanalov, ki so bili preračunjeni na okroglo svoto 155 tisoč kron, izvzemši alternativno za vložke iz kamenine. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled med uradnimi urami v občinski pisarni. Ponudbe z napisom »Ponudba za zgradbo kanalov« je vložiti pri mestni občini Kranj najkasneje do 20. junija t. l. do 10. ure dopoldne.

— **Klasifikacija konj v kranjskem okraju.** Že objavljeni načrt za konjsko klasifikacijo za letošnje leto je sedaj izpremenjen in se bode klasifikacija vršila v sodnih okrajih Kranj in Škofja Loka tako-le: Dne 19. majnika v Kranju na živinskem trgu za občino Kranj ob šestih zjutraj in za občino Mavčiče ob osmih. Dne 20. majnika ravnotam ob šestih za občino Stražišče in ob enajstih za občino Sv. Jošt. Dne 22. majnika ob šestih za občino Naklo ravnotam na živinskem trgu v Kranju. V Trbojah na dvorišču g. Vinka Kreka dne 24. majnika ob šestih za občino Smlednik, 25. majnika ob šestih za Hrastje in ob osmih za Voglje. V Cerkljah na živinskem trgu dne 26. in 27. majnika, obakrat ob šestih zjutraj za občino Cerklje, Vašca, Pšenična Polica, Zgornji in Spodnji Brnik, drugi dan pa vse ostale vasi. Na Lužah sredi vasi dne 28. majnika za vasi: Senčur, Srednja vas, Luže, Olševsk, Možjanca in Hotemaže, dne 29. majnika ob šestih za vse ostale vasi senčurske občine in ob devetih za občino Velešovo. V Predosljih pri shrambi gasilnega društva dne 30. majnika ob šestih za vasi: Britof, Oreholje, Šuba, Predoslje, Kokrica, Ilvoka, Bobovek, Srakovlje, Tatince in Mlaka; dne 2. junija ob šestih za vasi: Primskovo, Rupa, Klanec, Huje in Gorenje, ob desetih za vasi: Preddivor, Nova vas, Mače, Hrib, Potoče, Breg, Bašelj in Zgoranja Bela; dne 3. junija ob šestih pa za vse ostale vasi občine Preddivor. V Škofji Loki na živinskem trgu dne 4. junija ob šestih za Škofjo Loko, dne 5. in 6. junija, obakrat ob šestih za občino Staro Loko, in sicer prvi dan za vasi: Stara Loka, Binkelj, Virlog, Bešter, Trnje, Moškani, Crngrob, Pevno, Popirnica, Križna gora, Suha, Lipica, Trata, Godešče, Reteče in Gorenja vas; drugi dan za ostale vasi starološke občine. Dne 8. junija ob šestih za občino Zminec, ob desetih za občino Sora. V Gorenji vasi pred gostilno »pri Anžku«. Dne 9. junija ob šestih za občino Poljane. Dne 10. junija ob šestih za občino Trata, ob desetih za občino Javorje. Dne 12. junija ob šestih za občino Oslica. V Železnikih na trgu pred šolo dne 13. junija ob šestih za vasi: Studeno, Čenčica, Rudno in Dražgoše občine Selca, ob enajstih za trg Železniki. Dne 15. junija ob šestih za vse ostale vasi obč. Selca, ob enajstih pa za občino Sorico. Klasifikacija se vrši za vsako občino po redu, kakor so posamezne vasi vpisane v klasifikacijskem izkazu, ki ga hrani županstvo. Prva vas, ki pride na vrsto, mora biti točno ob šestih zjutraj na kraju klasifikacije, iz ostalih vasi je konje pripeljati nekoliko pozneje, toda glede na število konj tako pravočasno, da ne bode med posameznimi vasi nobenih presledkov in se bode mogla klasifikacija vršiti nepretrgoma.

— **Gasilske vesti.** Iz »stare« okrajne gasilske zveze št. 4 v Kranju, ki je dosedaj imela včlanjenih 12 društev s 668 člani, so izstopila gasilna društva: Zgornji Brnik,

Naklo, Cerklje, Mavčiče, Predoslje in Voglje in pristopila k novi deželni gasilski zvezi. Okrajna gasilska zveza št. 4 v Kranju ima včlanjenih le še šest društev, in sicer: Kranj, Duplej, Preddivor, Stražišče, Senčur in Tržič z 231 člani.

— **Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih** razpisuje tudi za tekoče leto nekaj prostih mest v morskem hospicju v Gradežu. Pravico do teh mest imajo slabokrvni, rahitični in škrofulozni otroci v starosti ob 6. do 12. leta, in sicer v prvi vrsti z dežele in če bi nedostajalo takih, tudi iz Ljubljane. Zdravljenje se prične začetkom julija in traja 70 dni. Z zdravniškimi in ubožnimi izpričevali opremljene prošnje vpsolati je do 30. maja na predsedstvo društva. Pripominja se, da so po novih vsprejemnih pogojih izključeni otroci, ki bolehaajo za idiotizmom, epilepsijo, histerijo, pljučno tuberkulozo, nalezljivimi boleznimi vseh vrst včevši egiptovsko vnetje oči (trahom). Tudi bolniki z odprtimi škrofuloznimi procesi, ugnidami, fistulami, gnoječimi se ranami se ne sprejmejo. Pogoj je dalje, da so otroci vajeni; se slačiti in oblačiti, sploh se prosto brez asistencije pregibati, ker ni toliko strežniškega osebja, da bi moglo v tem oziru otroke oskrbovati. Starši oziroma njih namestniki imajo dalje podpisati reverz, da se podvržejo vsem napravam, ki bi bile pri otrocih iz higijenskih ozirav potrebne glede desinfekcije in telesne snage, kakor tudi vsem operativnim posegom, ki bi se izkazali kot potrebni.

— **Polom hranilnice v Karlovcu.** Velikansko razburjenje povzroča na celem Hrvatskem in Primorskem polom 1. karlovske hranilnice. Ravnatelj Hermann je izgubil baje na borzi velike vsote in provzročil propad zavoda. Pred hranilnico, ki so jo 18. t. m. zaprli, se je zbrala velikanska množica vlagalcev, policija je zastražila Hermannovo stanovanje pred ogorčenimi ljudmi. Hranilnica je izplačala zadnjič še 18% dividend in je imela približno 5.000.000 vlog. Ne dvomi se o tem, da zavod ne razpolaga z zadostnimi razpoložljivimi sredstvi. Ta teden se sestavi po posredovanju upnikov obračun o dejanskem položaju. Čuje se, da so pri polomu udeleženi: Južna ljudska banka s 100.000 K, Živnostenska banka v Pragi s 104.000 K, Češka banka v Pragi s 127.000 K, Hranilnica v Budimpešti s 60.000 K, Ogrska banka v Budimpešti s 105.000 K, Jadranska banka v Trstu s 15.000 K, Splošna prometna banka na Dunaju s 96.000 K, Ogrska obrtna banka v Budimpešti s 100.000 K, Prva hrvatska hranilnica s 400.000 K, v tekočem računu s 60.000 K, Reška komercialna banka s 70.000 K, Budimpeštanska hranilnica s 60.000 K, Primorska banka na Sušaku s 128.000 K, Leopoldstadtska hranilnica v Budimpešti s 40.000 K, Avstro-ogrška kreditna banka na Reki z 39.000 K, Ogrska eskomptna in menična banka na Reki z 90.000 K. Avstro-ogrška banka je z intabulacijo popolnoma krita, kriti sta tudi podružnici Prva hrvatske hranilnice in Splošna ogrska kreditna banka.

— **Afera Gross.** Da je Gross imel konfidente med zagrebsko policijo, potrjujejo sedaj tudi »Narodne Novine«, ki javljajo, da je iz policijske službe odpuščen in aretiran policijski agent Roksančič, ki je Grossu javil, da se je proti njemu pričela preiskava, nakar je Gross pobegnil iz Zagreba. Rosančič je dobil za to vest od Grossa 200 K. V afero Gross je zapletenih nad 170 žensk in moških.

— **Odlikovanje hrvatske igralke.** Cesar je podelil mnogoletni članici hrvatskega narodnega gledališča v Zagrebu, gospe Mariji markizi Strozzi zlati križec s krono za zasluge. Ban bo umetnici slovesno izročil zaslužni križec 21. t. m.

— **Kopaljšče Toplice na Dolenjskem.** Kopaljška sezija se je pričela 1. majnika. Toplice so se oživele in prebudile iz zimskega spanja in, kakor je soditi iz mnogobrojnih prijav z Dunaja, Gradca, Trsta, Ljubljane itd. se bo letošnja sezija nad vse dosežanje ugodno razvila. Vsako leto je večje zanimanje za naše Toplice tako od strani obiskovalcev, kakor tudi od strani zdravnikov, in sicer ne samo iz avstrijskih dežel, ampak tudi iz Ogrske, Nemčije, Italije i. dr. Kopaljšče je krasno na novo urejeno, v vseh prostorih je vzorna čistost, sploh vse ugodnosti, ki jih more nuditi le moderno radioaktivno kopaljšče. Na novo preurejena je ljudska kopel, kakršnih druga kopaljšča nimajo. Knežja kopel, tudi na novo preurejena, je velik zračen bazen, ki jednači bazenom najznamenitejših kopaljšč. Kras kopaljšča pa so separatne kopeli s pretakajočo se vodo, nadalje imenitne metvirne kopeli ter bogate elektroterapevitične naprave. To so fakta, ki stavijo naše kopaljšče v vrsto svetovnih. Obiskovalci iz prejšnjih let je sploh več ne pozna. Kljub temu, da je kopaljšče toliko preurejeno in modernizirano, se cene od prejšnjega leta niso nič zvišale, ter je in ostane naše kopaljšče še vedno najceneje, kar prednjači od vseh drugih kopaljšč. Poleg drugih ugodnosti je še omeniti: lepa čitalnica, krasne promenade in zanimivi iz-

leti ter cena stanovanja in od prejšnjih let ugodnejše in hitreje železniške zveze. — Okolica je polna lepih senčnih gozdov, kjer najdejo gostje popoln mir in oddih od velikomestnega življenja in počitek po napornem delu. Bolni najdejo v našem lepem dolenskem kotu prejšnjo čilo v krepkost in svoje zdravje. Na svidenje!

— **Velikanski deficit madžarskih posojilničnih zadrug.** Hrvatski listi javljajo, da izkazuje poročilo madžarskih zadrugnih posojilnic 5 milijonov kron deficita.

— **Sneg je zapadel Liko,** kakor javljajo iz Gospića. Mraz je sadju zelo škodoval.

— **Utonil je v Zagrebu** v Savi pri neki pionirski vaji pešec 97. polka Blaž Kocić, ker se je čoln, v katerem je sedel, prevrnil. Doma je iz Krasa.

— **Nesreča na kolodvoru v Sp. Šiški.** V soboto okoli 11. ure ponoči se je ponesrečil na državnem kolodvoru v Sp. Šiški 61letni železniški čuvaj Martin Erjavec. Zasedel je med dva vagona, ki sta mu z odbijati tako pretisnila gornji del života, da je dobil težke poškodbe v prsnem košu in na obeh ramenih. Prepeljali so ga v deželno bolnišnico.

— **Vlom v župnišče.** Iz Godovića pri Idriji poročajo dne 14. t. m., da je nekdo skušal ponoči vlomiti v župnišče. Skušal je odpreti kuhinjska vrata s sekuro, ker se mu pa to ni posrečilo, je splezal po lestvi v prvo nadstropje ter udrl skozi okno in tako prišel v notranjost poslopja. V praznih sobah je preiskal neznani vlomilec vse omare in predale, da bi našel denar. Dobil pa je samo 2 K, iz nekega nabiralnika pa je pobral 6 K. Pri napornem delu je postal brzkone lačen, kajti ukradel je tudi celo salamo, nekaj sladkorja in izpil lonec mleka. Poleg tega je odnesel iz župnišča par čevljev, dežnik in stroj za ztrženje las.

— **Pri igri se je ponesrečil Rudolf Volčič,** šest let star posestnika sin, doma v Stražišču; padel je namreč s hlevnega odra ter se težko poškodoval.

— **Nesreča ne počiva.** Iz neznanega vzroka se je v Velikih Laščah podrl del cementnega zidu ter je kos padel na nogo Mirku Guštinu, posestniku in mesarju. Moral je zdravniško pomoč iskati v ljubljanski deželni bolnišnici.

— **Prst je odtrgalo** na levi roki Janezu Sturm, minerju v Gabrijah, pri regulaciji hudournika. Padel mu je namreč težek kamen tako nesrečno na levo roko, da mu je odtrgal prst.

— **Aretovani postopač.** Orožniki so aretovali nekega Antona Kopitarja, delavca iz Most pri Kamniku, v Stepanjivasi zaradi beračenja. Aretovanec je znan postopač, kateremu delo smrdi in sam pravi, da ne bo delal, marveč beračil. Teža ptička je iskala tudi tukajšnja policija zaradi tatvin.

— **Preiskava proti srbskemu častniku.** Preiskava proti nadporočniku Georgijeviću, ki je bil obdolžen, da je v neki kavarni zaklical: Živio kralj Peter!, je zaradi pomanjkanja dokazov ustavljena. Georgijević je sicer častniško šaržo odložil.

— **Umrl je v Karlovcu** ravnatelj magistratnega pomožnega urada Jos. Absatz.

— **Umrl je v Brodu na Savi** v nedeljo zjutraj Anton Petruhar, veleposesnik, mestni svetovalec, trgovec z lesom, zaupnik stranke Starčevićeve itd. Rojen je bil leta 1845 v litijski okolici, a že kot mladenič se je napotil na Hrvatsko, kjer si je prihranil lepo premoženje. Splošno priljubljena oseba je bil v domovini in v tujini. Bil je navdušen Slovenec, se vedno zanimal za napredek Slovencev in rad posečal svojo domovino.

— **Mest čez Donavo** pri Petrovem Varadinu straži že par dni vojaška straža, ker se je izvedelo, da je nanj nameravan atentat.

Primorske vesti.

— **Nemškonskonalni maneuver.** Po iniciativi »Volksrata« se je v Pulju osnovala »Stranka c. kr. državnih in mornaričnih uradnikov«. Njen namen je ogoljufati Hrvate za deželnozborski mandat, ki jim po kompromisu gre. Za kandidata hočejo postaviti umirevljenega mornaričnega uradnika Morarija ali pa poštnega oficijala Fabrisa. Na zaupnem shodu so sklenili odposlati odposlanstvo k okrajnemu glavarju bar. Schönfeldu in pristajniškemu admiralu, da bi ta na uradnike pritiskala, da bi volili to »neodvisno« stranko. C. kr. vojna mornarica sama nima s to nakano nič opravka. Bilo bi res nečuvno, če bi se c. kr. vojna mornarica izpostavila za »Volksratovega« kandidata, ker ima to le namen pomagati do zmage iredentovski tatinski kamori.

— **p Hrvatski volilni shod v Pulju.** V soboto zvečer se je vršil v veliki dvorani »Narodnega doma« v Pulju prvi volilni shod za prihodnje deželnozborske volitve. Shod je bil srednje obiskan in bi bilo z ozrom na veliko važnost sedanjih volitev pričakovati številnejše udeležbe. Prvi je go-

voril dr. Zucco. Govornik je poslušalcem očrtal politične boje istrskih Hrvatov in Slovencev proti laškoliberalni kamori v teku zadnjih let. Povdarjal je, da se gre v zadnjem volilnem boju zato ali naj zmaga pravica nad krivico. Preko vseh od cesarja in kralja potrjenih postav tlačilaška kamora revni hrvaški in slovenski narod z vsemi sredstvi. Deželni zbor zato ne more delovati, ker Lahi nočejo sodelovanja Slovanov na podlagi enakopravnosti. Govornik se je nato pečal z razmerami v Pulju katere se pa od onih v celi Istri prav nič ne razlikujejo. Tudi tu je pokazala italijanska kamora s svojimi oberdankovci, da jej ni ne za zakone ne za svoj čas poštenim potom sklenjeni kompromis s Hrvat. Proti temu kompromisu je tudi topot postavila kamora v tretjem puljskem okraju, kateri je po kompromisu Hrvatom zagotovljen, svojega kandidata. Govornik je povdarjal, da je vsako cepljenje glasov, naj pride od katerekoli strani, pomoč italijanski kamori in iredenti. Končno je še govornik pozival navzoče, da storijo dne 7. junija svojo narodno dolžnost in oddajo svoje glasove za hrvatske kandidate in predlagal, da zborovalci sporočijo svoj pozdrav istrskemu narodnemu prvoboritelju dr. Lagipji, kateri se radi neke očesne bolezni ni mogel shoda udeležiti. Zborovalci so ta predlog potrdili z navdušenimi »Živio«-klici. Za dr. Zuccom je nastopil dr. Pederin, deželnozborski kandidat »Narodne delavske organizacije« v splošni kuriji. Za tem je nastopil na hrvaških shodih v puljskem »Narodnem domu« neizogibni socialnodemokratski zidar Jelčić, ki je po svoji navadi samo klobasal in napadal duhovščino. Njegove psovke so motili ogorčeni medklici poslušalcev. Navzlic temu pa se ni zdelo predsedniku shoda dr. Scarliru vredno, da rdečega izzivača po zasluženju zavrne. Za tem kričanjem je stopil na govorniški oder tukajšnji hrvatski kaplan g. Jank o. Zborovalci so ga takoj ob njegovem nastopu z navdušenimi »Živio«-klici pozdravili. Gospod kaplan je sijajno pobil neslanosti Jelčića in pokazal na veliko narodno delovanje istrske hrvatske duhovščine. V nadaljnjih svojih izjavanjih je tudi ta govornik bodril navzoče, da sklenejo svoje vrste proti italijanskoliberalni kamori, h kateri spada tudi stranka, kateri pripada Jelčić. Med svojim govorom se je govornik tudi spominjal dr. Laginje katerega zadržuje njegova bolezen v domači sobi. Proti koncu svojega govora je izrekel g. kaplan prav umestne besede na naslov gotovih gospodov v Pulju. Povdarjal je, da je bil puljski »Narodni dom« gotovo zgrajen v probu hrvatskega naroda v Pulju ne pa za internacionalno socialno demokracijo, katara tu v zadnjem času sistematično na najnesramnejši način žali Hrvate, ki se z njihovimi nazori ne strinjajo. To so bile pomenljive besede in je le želeli, da jih gotovi gospodje v prihodnje uvažujejo! Navdušeni »Živio« in »Slava« klici so sledili govornikovim izjavam. Za gosp. kaplanom Jankom se je zopet oglašil k besedi prisemojeni Jelčić. Zborovalci so začeli ogorčeni vpiti »doli z njim«, »ne pustite ga govoriti« toda predsednik shoda dr. Scallier je pustil Jelčića govoriti navzlic odločni zahtevi zborovalcev, da ne. Jelčićevega besedičenja ni bilo mogoče več razumeti, ker je vladal po dvorani splošni hrup in ker so zborovalci začeli v znak protesta zapuščati dvorano. Za prihodnjo soboto zvečer se je zopet napovedal volilni shod Hrvatov v »Narodnem domu«.

— **p Aretiran morilec.** V noči od 9. do 10. t. m. je bila v Benetkah na grozovit način umorjena neka stara ženica in oropana. Včeraj popoldne sta dva policijska agenta v Trstu nalelela na trgu Stare mitnice na dva človeka, katerih eden je popolnoma odgovarjal popisu morilca. Oba sta bila aretirana. Bila sta pa 24letni Peter Pangali, rodem iz Benetek, stanujoč v Benetkah v Calle della Donzella št. 808, po poklicu prodajalec rib, nastanjen v Trstu v ulici G. Gatterii št. 27 in pa njegov svak Viljem Galli, star 27 let, tudi iz Benetek, črkostavec, stanujoč v Trstu v ulici Al. Manzoni št. 15. Pangali je odločno tajil krivdo, toda popis morilca se tako strinja z njegovo vnanostjo, da je pomota izključena. Značilno je tudi, da je imel pri sebi vse številke beneškega lista »Il Gazzettino«, v katerih je bil opisan oni umor. Galli je bil aretiran, ker je dajal zavetišče zločincu, ki ga iščejo oblasti. Galli je bil pred časom zaposlen v Dolenčevi tiskarni, kjer je stavlil nekdanje »Jutro«, je potem odšel v Split v »Narodno tiskarno«, a se je pred meseci zopet vrnil v Trst. Pangali je prišel v Trst 12. t. m. in je takoj dobil službo kot težak pri nekem obrtniku, ki stanuje na Acquedotto št. 17 III. nadstropje. Tržaška policija izroči oba laškim oblastem.

— **p Divača.** »Beži, pusti sciave!« Tako je zaklical kolešar svojemu tovarišu, ko je isti v nedeljo, dne 16. t. m., s kolesom podrl na tla 7letno Angelico Dovganovo. K sreči se ji ni pripetilo nič hudega, le prestrašila se je toliko, da ni mogla vstati, niti govoriti. Tudi kolešar je padel in ni torej

mogel slediti nasvetu tovariša, naj beži in pusti »sclave«. Sploh se skozi vas vozi prenapeto bode s kolesi, bode z avtomobili in se je le čuditi, da ni večjih nesreč. Lahom pa bi svetovali, naj se vedejo dostojno, kadar se vozijo po slovenski zemlji, če ne, znajo kaj doživeti.

p Iz Mirne. Dne 13. t. m. je umrla v Gorici pri svoji hčeri gospej Malvini omož. Belowsky gospa tukajšnja bivša graščakinja Amalija Pevic, ki je bila prepeljana na Mirno in bo v ponedeljek, 18. t. m., dopoldne ob 11. uri tu pri Sv. Heleni slovesno pokopana. Stara je bila 81 let in je do zadnjega še delala domača dela. Bila je do brotnica celi župniji. Bog ji daj večno plačilo!

Pelleinica „Društva jugoslovanskih železniških uradnikov v Trstu“.

Trst, 16. maja 1914.

Danes je bil tu v »Narodnem domu« občni zbor »Društva jugoslovanskih železniških uradnikov«. S tem občnim zborom je društvo ob enem proslavilo petletnico svojega obstanka. Društvo šteje danes 345 članov in ima 4 podružnice. Društveno premoženje je znašalo koncem leta 1913 5564 K 65 v. Dohodkov je imelo društvo v minulemu letu 18.176 K 9 vin. Društvo izdaja svoje strokovno glasilo »Časopis jugoslovanskih železniških uradnikov«, ki izhaja dvakrat mesečno. Na občnem zboru so predsednik g. Černigoj in drugi govorniki protestirali proti insinucijam nemškega časopisa, ki je proglasilo društvo za iredentistično in njega člane za anarhiste. Poudarjali so, da se društvo bori le za to, da si slovenski železniški uradniki izboljšajo svoj gmotni položaj na slovenski, domači zemlji in za enakopravnost. Končno so bile sprejete resolucije, ki pozivljajo jugoslovanske državne poslane, da se zavzamejo za brambo narodnih pravic na železnicah, protestirajo proti temu, da ima Volksrat merodajno besedo pri oddaji mest, zlasti načelnikov in da so tehnična mesta vsa v nemških rokah ter pozivljajo tudi občine, da branijo slovenske pravice na progah.

IRO ZAHTEVA, DA GROF STURGHK ODSTOPI.

Poslanec Iro je v imenu vsenemske stranke pismeno pozval grofa Stürgkha, naj odstopi ali pa zopet uvede ustavo.

IRENTA NA DELU.

V Gallarate pri Milanu je predsednik društva »Trento e Trieste« opozarjal Italijane na Cavourjeve besede, da tvorita Trst in Trento nalogo bodočih laških generacij. Neki drugi govornik je naglašal, da Italija ne more trpeti, da se Italijani v Avstriji preganjajo in da se morajo uresničiti sanje o zedinjenju celotne Italije, ker tvorijo južne Tirole edino možnost vojaške obrambe Italije, Trst je pa ključ do Jadranskega morja.

NAPADI NA KRALJA FERDINANDA V BULGARSKEM SOBRANJU.

Bulgarsko sobranje razpravlja že več dni o predlogu, naj se izvoli posebna parlamentarna komisija, ki naj preišče vzroke, ki so zakrivil poraz v drugi balkanski vojni. Radikalec Kostnikov je ostro napadel kralja Ferdinanda, ki je kritikoval, da odlok o imenovanju kralja Ferdinanda za glavnega poveljnika vojske ni podpisal odgovorni minister, kakor se je to zgodilo leta 1885. povodom vojne proti Srbiji pri knezo Batenberškemu. Govornik je izjavil, da je jasno, da je kralj podpisal povelje z dne 29. junija 1913 za nastop proti Srbom in Grkom na svojo roko. To je treba predvsem konstatirati, da bo narod zvedel resnico in kaznoval privca, kadar in kakor bo hotel. — Ta govor kaže, kako razpoloženje vlada v Bulgariji.

DRAČ ZASEDEJO MEDNARODNE ČETE?

V Draču se trdi, da v kratkem zasedejo mesto mednarodne čete.

TURKAN PAŠA,

albanski ministrski predsednik, je 16. t. m. iz Rima odpotoval na Dunaj.

TURKI PREGANJAJO GRKE V TRACIJI.

Iz Soluna: Kljub vsem obljubam preganjajo Turki Grke v Traciji. V Solun je došlo na tisoče grških beguncev, ki so jih Turki izgnali iz hiš.

PORAZ HUERTOVH ČET.

Čete mehikanskega predsednika Huerte so doživele strahovite poraze na vseh črtah. Vstaši so pretekli četrtek zavzeli mesto Tuxpan. Vlade čete, 500 vojakov po številu, so se vstalem, ki jih je bilo 2000, uprle, a so bile popolnoma poražene. Le nekateri so ubežali v gore. Vstaši so tudi zavzeli mesto Montlova, ki je bil zadnji kraj na železniški progi, ki so ga imele vladne čete še v svojih rokah.

Zadnje vesti.

PROTEST TRŽAŠKIH SLOVENCEV PROTI VMEŠAVANJU ITALIJE V NAŠE NOTRANJE ZADEVE.

Trst. Včeraj popoldne je bil v Škedenju številno obiskan shod slovenskega delavstva, ki je najodločneje protestiralo v posebni na vlado naslovljeni resoluciji proti neprestanemu vmešavanju italijanske vlade v avstrijske notranje zadeve, zlasti še v zadevi čistilnice riža. — Med zborovalci je nastalo veliko ogorčenje, ko je dr. Rybač povedal, da so italijanske, v tržaški prosti luki vkrcane ladje za časa zadnjenedjskega zborovanja italijanske mladeži v »Politeama Rosetti« izobesile svoje zastave na pol droga v znak nekakega protesta proti dozdavnim »slovenskim provokacijam«.

ČEŠKONEMŠKI DOGOVORI.

Dunaj. Predsednik drž. zbora dr. Sylvester je sklical na 1. junija voditelje Čehov in Nemcev na konferenco. Danes je dr. Sylvester konfiriral z dr. Grossom. Sklican je k seji nemški »Nacionalverband« in pa odsek dvanajstotice nemških poslancev s Česke.

STRANKARSKI SHOD ČEŠKIH AGRARCEV.

Praga. »Češko Slovo« poroča o strankinem shodu čeških agrarcev, ki se ga opozicijski češkoagrarni poslanci Zdarzky, Prašek, Rychtera, Ratay in Rydlo niso udeležili. Pri volitvah je bil v predsedstvo izvoljen od opozicije le Prašek, ki bo najbrže zopet resigniral. Na shodu so nadvladali oportunisti. O politični situaciji je dr. Vyskovski izjavil, da je za pravna pogajanja dosedanja temelj nemogoč in se mora dobiti nov temelj. Veliko se govori o intervenciji višje moči, ki namerava spravo oktroirati. Nemci so se že proti oktroju izjavili in tudi mi mu ne pritrjujemo. Državni zbor more zborovati le, če se konstituirata češki dežel. zbor in odbor. Hočemo notranje močno, za razvoj zrelo državo, pravično Avstrijo! Tudi Stanek je proglasil geslo, da brez deželne zbornice ne sme biti državne. S češkim ljudstvom se mora v političnem, gospodarskem in kulturnem oziru računati in nihče ne sme čeških zahtev prezirati.

DUNAJSKEGA ŽUPANA NISO PUSTILI NA SCHULVEREINOV VESELICO.

Dunaj. Včeraj se je vršila pomladanska slavnost Schulvereina. Ko se je župan Weiskirchner pripeljal z avtomobilom k slavnostni dvorani so bili prostori že prenapolnjeni. Eden rediteljev, ki župana ni poznal, je pri vratih stopil pred župana in mu dejal, da ne more nikogar več pustiti v dvorano. Župan se je takoj obrnil in dejal: Kakor se vidi, je aranžma slab. Povejte gospodom — da sem bil tukaj in da sem s tem storil svojo dolžnost. Nato se je takoj odpeljal.

ALBANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta. Albanski ministrski predsednik Turkan-paša se je pripeljal sem ter je imel z avstrijskim zunanjim ministrom daljšo konferenco.

KONGRES ITALIJANSKIH NACIONALISTOV.

Milan. Soboto in včeraj je zboroval tukaj strankarski kongres italijanskih nacionalistov. Kongres je soglasno odobril delovanje centralnega odbora proti antinacionalističnim strankam in framazonstvu. Debata je bila zelo živahna, zlasti pri referatih Federzoni-Meraviglia o stališču nacionalistične stranke napram liberalni stranki na eni in napram katoliški stranki na drugi strani. Zadevni referati poudarjajo, da je katoliška stranka v Italiji narodna stranka, da se morajo katoličani smatrati za narodne in da je očitanje, češ, katoliki Italije so nepatriotični, povsem neutemeljeno. Katoliška stranka da ni stranka renegatov. Poudarjalo se je dalje, da mora nacionalistična stranka stremeti za Veliko Italijo. Večina zborovalcev se je izjavila za skupno delovanje s katoličani Italije.

AVSTRIJSKA VOJNA MUNICIJA ZA ALBANJO.

Rim. »Tribuna« poroča iz Drača, da je tja pripeljala neka bojna ladja avstro - ogrske mornarice dve gorski bateriji, obstoječi iz osmih topov, 4 mitraljez in 130 konj za tren. Ob enem so z isto bojno ladjo prišli v Drač trije avstrijski častniki, 2 podčastnika in nekaj moštva, vsi v uniformah. »Tribuna« pristavlja, da je želeli, da bi avstrijskim vojakom sledili italijanski.

DUMA PROTI SAMOVOLJI NOTRANJEGA MINISTRSTVA.

Peterburg. Ruska дума je z večino 185 proti 95 glasovom sprejela predlog oktobristov, da smatra vsako akcijo dume glede na notranjepolitične razmere za brezplodno, dokler notranje ministrstvo sistematično ignorira želje postavodajal-

nih institucij. Duma sodi, da politika notranjega ministrstva povzroča nezadovoljnost širokih ljudskih slojev, da ojačuje vladi sovražna stremeljenja in da preprečuje izvedbo v manifestih izražene carjeve volje, kar slabi moč Rusije in ji neizmerno škoduje. Duma opozarja vlado na nevarnost take politike.

SUFRAGETKE NAMERAVAJO ODPOSLATI DEPUTACIJO ANGLEŠKEMU KRALJU.

London. Sufragetke so sklenile, da odpošljejo k angleškemu kralju Jurju odposlanstvo. Ministrski svet je sklenil kralju priporočati, naj odposlanstva ne sprejme. Sufragetke se pripravljajo, da eventualno s silo vderejo v kraljevo palačo. Policija je pa vse storila, da prepreči v četrtek nameravani izprehod sufragetk h kraljevi palači.

PROTI JUDOM V RUSIJI.

Protestni shod trgovske in industrijske družbe v Peterburgu.

Peterburg. Na shodu zastopnikov trgovinskih in industrijskih družb so odposlali ministrskemu predsedniku Gorenkinu protestno brzojavko proti sklepu ministrskega sveta, da se omeji nakup zemljišč od strani akcijskih družb in proti prepovedi in omejitvi nastavljanja judov za ravnatelje, pooblaščenice in nadzornike akcijskih podjetij. Sklep je povzročil na peterburški borzi paniko. Če ostane protestna brzojavka brezuspešna, se shod obrne naravnost na carja.

RUSKI CAR POZVAL NENADOMA K SEBI FINANČNEGA MINISTRA.

Peterburg. Car je nepričakovano ukazal, da mora ruski finančni minister Bark potovati na Livadijo. Vladni in finančni krogi pripisujejo pozivu veliko važnost in izjavljajo, da gre za omejitev pravnih pravic judov pri akcijskih družbah, kar je na borzi povzročilo paniko.

ZEDINJENE DRŽAVE IN MEHIKO.

Washington. Mehikanski delegati so došli h konferenci k niagarskim slapovom.

PRED NEMIRI V PERUU.

Lima. Izvolitve polkovnika Oskarja Benevidesa za začasnega predsednika ostali kandidati ne pripoznavajo in so proti izvolitvi pri diplomatskem zboru protestirali. V republiki je vse zmedeno in se boje nemirov. Benevidesa podpira armada.

SUFRAZETE ZAŽGALE TRIBUNO.

Birmingham. Sufrazete so zažgale tribuno na tukajšnjem dirkališču. Škoda je velika. Tribuna je pogorela do tal.

MORILEC INŽENIRJA PICHLERJA PRIJET.

Trst. Na intervencijo avstrijskega konzulata na Krfu je bil tam prijet 34letni Tržačan mehanik Zannier, ki je pred meseci ustrelil nemškega inženirja Pichlerja v tržaškem tehničnem zavodu. Pogajanja za izročitev Zannierjevo tržaškemu sodišču so v polnem teku.

NESREČA V GORAH.

Milan. Štirje turisti so včeraj šli na goro Grigna. Trije turisti, ki so bili z vrvoj privezani drug na drugega in sicer inženier Miazzo, dijak Venturali in mehanik Devezzhio so padli v globočino in bili takoj mrtvi.

NOV VOHUNSKI PROCES.

Sarajevo. Preiskovalec podzemskih jam Weinrather je bil, kakor smo poročali, aretovan v Trebinju, ker je na sumu, da je vohunil za neko tujo državo. Preiskovalni akti so se odstopili okrog nemu sodišču v Sarajevu, ki bo vodilo proces proti Weinratherju. Skoro vsi vohunski procesi, razen onega v Banjaluki, so se vršili v Sarajevu.

Razne stvari.

Velikansk požar v Anatoliji. Listi poročajo iz Carigrada: Mesto Tokat v Anatoliji je obiskal strašen požar. Nad 40 hiš, 3 velika javna poslopja in 90 trgovin je uničil požar. Dve osebi sta zgoreli, 8 oseb je nevarno ranjenih.

Nesreči v zraku. Ob poletu na čast princu Henrikju je blizu Pforzheima eksplodiral motor aeroplana, ki je zato padel na zemljo. Poročnik Welz je lažno opečen, poročnik Müller se je pa ubil. — Ob poletu iz Kolina v Frankobrod je ponesrečil aeroplan blizu Moguncije. Nadporočnik Kolbe je ostal nepoškodovan, poročnik Rohde je pa nevarno ranjen.

Ljubljanske novice.

Ij Po novi belokranjski železnici do Karlovca. Za to veliko skioptično predavanje, ki se bo vršilo v deželnem gledališču, je veliko zanimanje. Ker pa imajo ljubljanske srednje šole v sredo izlete in se v sredo vrši tudi izlet na Adrijo, se je predavanje preložilo na petek 22. t. m.

Slike — nad 80 — so krasno delo, ki bodo navdušile občinstvo za lepo Belokranjino, ki jo bo v par dneh otvorila prometu nova železnica. Videli bomo vso novo progdo do Karlovca, lepote Belokranjine in njene zanimive narodne običaje.

Ij Umrla je v Škofji Loki mati tukajšnjega notarja g. Hafnerja, stara 82 let. Naše sožalje!

Ij Zalostna usoda cirkuškega ravnatelja. Svoječasno smo poročali o cirkuškem ravnatelju Rakteju, recte Raktelj, ki je pristojen v logaško občino, in o njegovi žalostni usodi. Z velikim cirкусom je prepotoval balkanske dežele do Turčije in Male Azije. Italijo in Španijo. Balkanska vojna je presenetila Rakteljevo skupino v Bulgariji sredi zime. V Bulgariji so mu poginili konji, umetniki pa so se razšli na vse strani. Raktelj je ostal s svojo ženo, plesalko na vrvi. Po balkanski vojni sta osamela potovala s svojim »zahodnoindijskem opic-jim cirкусom« v ogrskih provincih, kjer ju je prijala roka pravice, ker nista imela v redu papirjev in nobene licence za predstave. Raktelja so zato z ženo in njegovimi živalni po odgonu poslali v Budimpešto. Sedaj pa je prišel Raktelj s svojim obubožanim cirкусom v Ljubljano — ostalo mu je še nekaj izborna desiranih opic — in prireja predstave v Lattermannovem drevo-redu proti borni vstopnini. Živali, kolikor jih še ima, so prav čedne. Priporočamo občinstvu obisk tembolj, ker je Raktelj, ki je nekdan stal na čelu velikega in sijajnega cirkusa, res usmiljenja vreden in ker je pristojen na Kranjsko.

Ij Novo športno igrišče v Ljubljani. Prihodnji nedeljo otvori tukajšnji športni klub »Ilirija« svoje novo igrišče na starem dirkališču. Prostor se z mrzlično naglostjo pripravlja in planira. Odgovarjal bo mednarodnim predpisom, ker bo 102 m dolg in 68 m širok. Razven tega se priredi na dirkališču tudi tekališče za kratke proge in sploh prostori za vse panoge lahke atletike. Iz športnega stališča imenujemo lahko ta korak »Ilirije« zgodovinski. Igrišče je namreč ograjeno. Vsled tega bodo menda sedaj gojili tudi starejši gospodje različne panoge športa. Sploh pa pride sedaj šport v našem mestu na mnogo višji nivo kot je bil dosedaj. Kakor čujemo, se vrši v kratkem nogometna tekma z odličnim češkim klubom iz Moravske in slovenskim moštvom.

Ij Velik dobrodelni vojaški koncert priredi ljubljanska podružnica avstr. mornariškega društva na korist dijaškima izletoma na Adrijo v četrtek dne 21. maja t. l. ob pol 4. uri popoldne v parkhotelu »Tivoli«. Proizvajala ga bo popolna vojaška godba c. in kr. pehotnega polka Alberta I. kralj Belgijcev št. 27. Vstopnina 40 vin. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Ij Umrla so v Ljubljani: Terezija Lesjak, vpok. sodnega sluga žena, 60 let. — Marija Bajt, 6 tednov. — Neža Pelc, zasebnica, 79 let. — Štefka Notar, hči železniškega kurjača, 4 mesece. — Ana Ošaben, železniškega nadsprevoznika žena, 62 let. — Ema Podraž, žena gostilničarja in posestnika, 34 let. — Marija Podkrajšek, bivša trgovka, 66 let. — Valentin Šebat, poštni poduradnik v pok., 66 let. — Ivan Epich, delavec, 27 let.

Ij Deželni muzej bo v četrtek, dne 21. t. m. dopoldne od 10. do 12. ure odprt za splošen promet.

Ij Na dijaškem in učiteljskem izletu na Jadransko morje od 19. do 21. maja 1914 prevzame iz prijaznosti zdravniško nadzorstvo g. dr. Šavnik, višji okrajni zdravnik v Kranju. Posebni vlak se odpelje iz Ljubljane glavni kolodvor 19. maja točno ob 5. uri zjutraj. Vodstvo izleta se je potrudilo, da bo s pomočjo različnih godb v slučaju slabega vremena poskrbljeno za razvedrilo in dobro razpoloženje izletnikov. — Tako se n. pr. takoj na Reki pridruži godba c. in kr. pešpolka št. 79. in bo med vožnjo v Opatijo na parniku svirala. V Opatiji nam da iz posebne naklonjenosti zdraviliška komisija svojo godbo na razpolago, ki bo menjaje se z zgoraj omenjeno zabavala udeležence pri obedu. Koncert, kate-rega priredi izletnikom godba c. in kr. mornarice zvečer v Pulju se podaljša do polnoči. Ta godba bo spremljala izletnike drugi dan na otok Brioni. Pri večerji v veliki restavraciji na stari borzi v Trstu bo istotako svirala godba. Po povratku v Ljubljano 21. maja ob pol 4. uri popoldne se bo vršil veliki vojaški koncert c. in kr. pešpolka št. 27. v parkhotelu »Tivoli«. Pričakovati je, da bo ta, tako obsežnih in raznovrstnih programov bogati izlet, ne samo podučljivo, temveč tudi zabavno vplival na našo mladino.

Ij Ujela se je. Minuli teden smo poročali, da se je bila na Bregu v gostilni pojavila neka »Mica Kovačeva« ter da se je bila lepo izmazala pete. Drugi dan se je pa pojavila v Florijanski ulici v gostilni pri »Amerikancu«, kjer je napravila ravno tako, le s tem razlikom da so njeno nakano še pravočasno opazili, jo prijeli in izročili stražniku. Goljufica je bivša natakarka Marija Lachenbergerjeva s Štajerskega. Oddali so jo sodišču.

Ij Prešernova kavarna ima, kakor se nam poroča, dolgoletno najemninsko pogodbo.

Ij Maks v škripcih je naslov burki, ki se uprizori v četrti tek (na praznik) dne 21. t. m. v slov. dež. gledališču, pod vodstvom g. režiserja Povheta. Vsak kdor se želi dve uri pošteno od srca nasmejati, naj ne zamudi prilike iti v četrtek k velezbavnemu »Maksu«. Burka je izvrstno pripravljena in nikomur ne bo žal, ko bo zapuščal gledališče, da je posetil predstavo. Zato pozivljamo vse prijatelje gledališča, da posetijo zgorej omenjeno predstavo in se tako tudi v tej krizi izkažemo hvaležni našim vrlim slovenskim igralcem, ki so nam že mnogokrat priredili marsikak zabaven večer. Začetek ob 8¹/₂ zvečer. Cene srednje!

Ij Poročil se je g. Lavoslav Jak v Ljubljani z gospo Pepino Nunberg-Verhunc.

Ij Konj ga je udaril. Janez Goršič, dnikar iz Ponove vasi, stanujoč v Ljubljani, je prenočil v Bončarjevem hlevu. Medtem ko je mož trdno spal, ga je neki konj udaril tako močno s kopitom, da so ga morali odati v bolnišnico.

Ij Z lestve je padel Kondušar Franjo v Nagyjevi prodajalni pri delu tako nesrečno, da se je težko poškodoval.

VOZNI RED ZA POSEBNI VLAK OB OTVORITVI ŽELEZNIŠKE PROGE RUDOLFOVO — METLIKA — DEŽELNA MEJA.

Postaja:	Prihod:	Obstane:	Odhod:
Ljubljana	zjutraj	—	718
Grosuplje	753	5	758
Trebnje	—	—	857
Rudolfovo	923	30	953
Kandija (o. p.)	957	10	1007
Virčna vas	1018	5	1023
Uršna sela	1035	10	1045
Rožni Dol	1053	5	1058
Semič	1114	15	1129
Rosalnice (o. p.)	1229	5	1234
Metlika	1239	90	209
Dobravice (o. p.)	218	5	223
Gradac na Kranjskem	232	5	237
Črnomelj	249	340	629
Rudolfovo	727	8	735
Grosuplje	903	1	904
Ljubljana (gl. k.)	940	zvečer.	

Homatije na Češkem.

ČEHI IN NEMCI.

Praga. Odkar so državni zbor odgodeli, se oba narodna tabora nista zblížala, marveč so se nasprotstva še poojstrila. Nemce je objava Kaizlovih memoirov vznejevoljila, vsled česar je zdaj boljše, da se vsak poizkus o spravi na Češkem zdaj opusti. Na Češkem je pa zopet Svihova afera vse zmedla, vsled česar tudi Čehi niso razpoloženi, da bi se pogajali. Agrarci obeh strank ne žele, da bi državni zbor poleti zboroval, v najboljšem slučaju se zato državni zbor snide oktobra.

OBJAVA KAIZLOVIH MEMOIROV IN ČEHL.

Praga. Objava Kaizlovih spominov je češko javnost zelo vznejevoljila in se poslancu Tobolki zameri, da jih je izdal. Glasilo čeških agrarcev »Venkov« zahteva, naj Tobolka kot državni poslanec odstopi, ker ne pozna potrebnega takta in ni dovolj bistroumen, da ostane še naprej poslanec. Dolžnost mladočeške stranke je, da to vprašanje hitro reši.

AFERA SVIHA.

Praga. Z razsodbo o Svihovi aferi se češko časopisje obširno peča. Doznalo se je, da nezasiščana glavna priča Woldanova razpolaga s še večjim gradivom o konfidentstvu pri praški politični policiji in da ni izključeno, da še ta material izrabi in da lahko Svihovi aferi slede še druge. Dr. Boucek objavlja v »Času« epilog k razsodbi. Med drugim piše: Popolnoma sem prepričan, da je Sviha nedolžen. Ni se dokazalo, da bi bil Sviha od policije dobival denar, a Sviha ni popolnoma pojasnil svojega razmerja z dr. Klimom. Dodatno se je še doznalo, da je prof. Masaryk svojčas sestavil za dr. Sviho koncept za pismo baronu Heinoldu, v katerem je naprosil dr. Sviha ministra za obrambo. Koncept je sodel: Veste, da nisem bil v službi policije in da nisem dobival kot konfident plače. Kot državni uradnik prosim za oficialno varstvo, da dobim zadoščenje.« — Pismo pa se ni odposlalo, ker je Sviha o konceptu šele pred kratkim izvedel. Na nekem shodu je razpravljajl Choc o Svihovi aferi in o razpravi dunajskega urednika »Češkega Slova« Šimeka proti »Narodnim Listom«, ki so ga obdolžili, da je vladi ponujal odkup obstrukcije čeških radikalcev za 350.000 kron. Choc je izjavil, da te ponudbe ni stavil Šimek, marveč Sviha.

SVIHA UMAKNIL NIČNOSTNO PRITOŽBO.

Praga. »Čas« poroča: Dr. Boucek je pri praškem kazenskem sodišču izjavil, da umakne ničnostno pritožbo o razsodbi Sviha proti Hellerju.

DISCIPLINARNO POSTOPANJE PROTI URADNIKOM PRAŠKE DRŽAVNE POLICIJE.

Praga. Politični krogi trdijo, da se proti več uradnikom praške državne policije uvede z ozirom na odkritja v Svihovi razpravi disciplinarna preiskava.

Koroške novice.

k S. K. S. Z. za Koroško. V majnikovi seji Slov. kršč.-soc. zveze za Koroško se je sestavil sledeči odbor: predsednik dr. Lambert Ehrlich, podpredsednik dr. Val. Rožič, tajnik in blagajnik Jožef Vajncerl, odborniki: g. Franc Smodej, gospa Činkovic, g. Kus, g. župan Rutar, namestnika: dr. Gregor Rožman, Waldhauser.

Šlarske novice.

š Boj za okrajno posojilnico v Ljutomeru. V nedeljo, dne 17. t. m., se je vršil v Ljutomeru občni zbor okrajne posojilnice. Občnega zbora se je udeležilo okrog 300 članov, torej celih 50 odstotkov. Šlo se je za volitev v načelstvo in nadzorstvo. Slučaj je hotel, da so liberalci dejali v svojo listo za načelstvo enega naših mož; začela se je divja agitacija na liberalni strani. Rezultat je bil, da sta prodrla dva izmed naše oficelne liste: Ludovik Babnik kot načelnik z 289, Rajh Jakob z 156 glasovi kot blagajnik in od liberalcev kandidirani pristaja Kmečke zveze Franc Dolamič z 165 glasovi. V manjšini je ostal naš oficelni kandidat Dragotin Novak z 127 glasovi. Liberalni Vilko Schneider je popolnoma propadel. Za namestnike so izvoljeni našinci: Dijak Fric, Fric Ivan in Velnar Franc. Liberalcem se njih srčne želje niso uresničile, da bi se polastili zavoda, ki je že 42 let star in je najstarejši slovenski zavod. Pri volitvi nadzorstva pa je bilo oddanih osem listkov več kot je bilo volilcev. Radi tega se je volitev, čeravno so naši pristaja zmagali, sistirala in se je določilo, da bo drugi občni zbor dne 7. junija dopoldne. Naloga naših mož je, da z vso energijo poderejo liberalne načrte v tla.

š Aretovan vlomilec. V Celju so 13. t. m. aretovali 47letnega kuharja Tomaža Liendla, ki je vlomil v neko stanovanje, v katerem je vse prebrskal. Zalotila pa ga je pri delu gospodinja, kateri je dejal, da je detektiv. Vsled njenega vpitja pa je pobežnil, a so ga na cesti vjeli.

š Mala Nedelja. Na občnem zboru našega katol. izobraževalnega društva dne 17. t. m. popoldne je govoril urednik Fran Žebot. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu zelo obilna.

š Čez noč oboгатeli dr. Mravlagg je odpadnik od katoliške cerkve in slovenskega naroda. Mravlagov brat je pred večimi leti pri St. Lenartu poneveril več sto tisoč kron, katere bo menda sedaj njegov brat milijonar ubogim kmetom, ki so tedaj škodo trpeli, velikodušno povrnil.

Za oproščenje vojaščine, pomaknitev v nadomestno rezervo in druge vojaške ugodnosti prosi leto za letom premnogo ljudi. Le žal, da so občinstvu premalo znana tozadevna določila, radi česar je mnogo takih prošenj zavrnjenih. Izšla je pa ravno kar: Dolžan, »Knjiga uradnih vlog«, ki naj natančneje označuje med drugimi tudi vojaške vloge in obrazložuje tozadevna določila novega vojaškega zakonika. Knjiga, ki je za vsakega največjega praktičnega pomena, stane 3 K, vez. 4 K, po pošti 20 vin. več in se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Baška

Slovensko kopališče.

Prospekte pošilja Ante Tudor, lastnik hotela »Velebit«.

Sobe naj se izvolijo naročiti pravočasno.

1473

1714

†

Žalostnim srem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je vsemogočni Bog v svoji previdnosti k Sebi poklical gospo

Amalijo Poderžaj, roj. Jazbinšek

ki je danes ob 8. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni previdena s sv. zakramenti, v 35. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala.

Truplo predrage pokojnice se prepelje v sredo 20. t. m. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Florijanska ulica 4, na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maše po neopaznih rajnici se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 18. maja 1914.

Jožef Poderžaj, soprog.

Martin, Matija, brata.

Alojzija, Katarina, Jerica, sestre.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 18. maja 1914.

Pšenica za maj 1914	13.86
Pšenica za oktober 1914	12.25
Rž za oktober	9.81
Oves za oktober	8.09
Koruzza za maj 1914	7.26
Koruzza za julij 1914	7.84

Pojasnilo.

Ker se širi po mestu že dalje časa neosnovana govorica, da so mi odpovedani prostori »Kavarne Prešeren«, naznanjam slavnemu občinstvu, da to ni resnica. — Dotičnika, ki trsi med ljudstvom te izmišljotine, pa vljudno prosim, naj se osebno zglaši pri meni, da mu pokažem še dolgoletno, dobro narejeno najemninsko pogodbo s hišo »Assicuraz'oni Generali« in sicer tako dobro, da se mu ta ljuba želja ne bo izpolnila še veliko let.

Prosim torej slavno občinstvo še za nadaljnji obisk in naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem

Karel Polajnar

kavarnar.

1703

Zahvala.

Povodom smrti naše iskreno ljubljene sestre, matere, stare matere, tašče, gospe

Marije Tušar

nam je došlo od prijateljev in znancev mnogo dokazov odkritega sožalja. Vsem tem in onim, ki so na kakršenkoli način počastili spomin predrage rajnice izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo preblagorodnemu gospodu Dr. J. Štveraku za mnogoletno zdravniško pomoč, slavnemu učiteljskemu zboru c. kr. dekliške rudniške ljudske šole za krasni venec, vsem c. kr. poduradnikom za sodelovanje pri pogrebu, kakor tudi vsem onim, so drago rajnico spremili v tako obilnem številu k večnemu počitku.

Vsem pa Bog plačaj!

Idrija, 17. maja 1914.

1696

Žalujejoči ostali.

Potrti naiglobokejšje žalosti javlja vsem prijateljem in znancem, da se je naša ljubljena, vnukinja

Angelica Stepic

v nedeljo dne 17. t. m. zjutraj ob 3. uri v nežni starosti 15 let, previdena s svetimi tolažili preselila k ljubemu Jezusu in svoji preblagi mamici.

Pogreb bo v torek 19. maja.

V Semiču, dne 17. maja 1914.

Ivan Susteršič, stari oče. — Nežika Susteršič, stara mati. 1697

1659

Potrti globoke žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mati, sestra, teta in gospa

Ana Ošaben

včeraj v nedeljo ob 8. uri zjutraj po mučni bolezni previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v gospodu zaspala.

Pogreb predrage rajnice boče v torek dne 19. maja ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Marije Terezije cesta št. 10 na pokopališču k Sv. Križu. Sv. maše zadošnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega Oznanenja. Ljubljana, 18. maja 1914.

Martin Ošaben

nadsprevodnik južne železnice v p. soprog.

Ivan, Henrik, Eduard, Mici, Micka, Ivanka otroci.

1. slovenski pogrebni zavod Jos. Turk.

Išče se

1711

krojaški pomočnik

za na deželo. — Več pove Franc Kernel, Koče, p. Prestranek.

Sampanjec

Kleinoscheg

Razpisuje se mesto

kolporterja

1695

Prosilci morajo biti neomadeževanega življenja in za to stroko sposobni. — Plača in provizija po dogovoru. — Ponudbe z dokazili o dosedanem službovanju je nasloviti na:

Katoliška Bukvarna, Ljubljana.

Štev. 9480.

Razglas

za dobavo drv.

Mestni magistrat ljubljanski potrebuje za kurjavo svojih uradnih prostorov in od njega oskrbovanih zavodov 800 m³ zdravih suhih bukovih in 120 m³ mehkih drv in sprejema za njih dobavo ob uradnih urah pismene in ustne ponudbe do 15. junija 1914.

Dobavo drv bo oddati do 15. septembra 1914.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 13. maja 1914.

1685

Naročajte „Slovenca“!

Obrtne vloge in drugačne vloge na politično oblast bo vsakdo lahko sam in pravilno napravil na podlagi nove ravnokar izišle knjige »Dolžan, Knjiga uradnih vlog«. Obrazci političnih, vojaških, davčnih, finančnih, sodnih in vseh drugih vlog za vsakdanje potrebe, ki stane 3 K, vezana 4 K, po pošti 20 vin. več. Ta velekoristna knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Spomini prvega sv. obhajila. Krasne, ametniško dovršene podobe, namenjene v spomin na najmenitnejši in najsrečnejši dan v življenju se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani. Cena podobe je na drugobarvanem papirju z napisom 15 vin., pod celodim 90 vin. in je torej zelo nizka. Nadvse primerna kot darilo prvoobhajancem je tudi ravnokar izšla knjiga

Vzorniki prvega sv. obhajila. Zbral in uredil Anton Kržič. Cena 1 K, v platno vez. 1 K 60 vin. V tej knjigi je podan šopek najspodbudnejših vzorov za prvoobhajance, ki bo na otročjo dušo blažilno vplival ter jih navajal k lepemu bogoljubnemu življenju. Za darilo je nadalje nadvse primerna zbirka:

Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva, ki obsega tri zvezke, izmed katerih stane vsak nevezan 60 vin., vezan 1 K. Ker obsega vsak zvezek nad 150 strani, je cena zelo nizka. Zbirka podaja krasne podučne in vzgojne življenjepise mladinskih vzornikov.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Dr. Kajetan Grandi

v Tueni na Tirolskem, izjavlja, da je svojim bolnikom tinkturo za želodec lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, večkrat zapisoval pri raznovrstnih boleznih prebavnih organov in vedno z najboljšim uspehom. Steklenica 20 vinarjev.

Naročila sprejema lekarna

G. Piccoli, Ljubljana.

677

Sprejmeta se tako

1492

dva ključavničarska pomočnika

samostojna delavca za stavbna dela in z dobrimi izpričevanji. Fran Šmajdek, Jesenice, Gorenjsko.

Sprejme se tako

kleparski pomočnik

1663

pri Al. Drinovcu v Kranju.

Ženitna ponudba.

Premožen posestnik na deželi bi se rad oženil z ne nad 30 let starim dekletom; posebno premoženje se od nje ne zahteva, pač pa vernost in že možno sposobnost za gostilničarsko obrt. Slike in pisma se do konca maja pošiljajo na upravo našega lista pod šifro „Majnik 1914/1906.“ Tajnost zagotovljena.

1606

KUC

zdravniško priporočeno **kritvoroče** vino daje moč in zdravje.

Vzorec 4 steklenice 5 kg franko po pošt-nem povzetju K 4-80. Edina zaloga

Br. Novaković

veletrgovina vina, vermoutha, Marsale, Malage, konjaka, žganja itd.

Ljubljana.

2631

Odda se v Vižmarjih št. 25, p. Št. Vid nad Ljubljano tako enonadstropna:

hiša

1655

obstoječa iz 2 sob, kuhinje in drugih pri-tiklin, ter enega dela vrta. Več se izve pri Fani Bizjak, Vižmarje 22 (Št. Vid n. L.)

Baška morsko kopališče

(otok Krk, Istra)

Velika peščena obal. — Morsko dno plitvo in čisto. — Čisto morje. — Moderno urejeni hoteli, sobe v privatnih hišah.

Dnevna zveza z Reko.

834 (10)

Prospekt zastoj.

Uprava kopališča.

Anton Petek

slikarski mojster

Sv. Petra cesta šteč. 38

Ljubljana

1545 (4)

se priporoča slavnemu občinstvu za razna slikarska dela ter prečast. duhovščini za iz-oršitev cerkvenih del itd. itd. — Na zahtevo izoršim vzorce brez-plačno, ako se mi delo poveri.

ZA BIRMO!!!

priporoča se tvrdka

1525

H. SUTTNER

LJUBLJANA 2

MESTNI TRG 25.

Nizke cene, solidna
dobra postrežba.

Geniki zastoj in poštnine prosti.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Tovarniška znamka „IKO“.

Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“.

Nikelnaste moške ure	od K 4-10 naprej.
Srebrne moške ure	„ 7-80 „
14-karatne zlate moške ure	„ 40- „
Damske ure	„ 7-90 „
14-karatne zlate damske ure	„ 20- „
Srebrne verižice	„ 1-80 „
14-karatne zlate verižice	„ 20- „

Zalni klobuki.

Modni salon

Fopravila.

Stuchly-Maschke

Ljubljana, Židovska ulica šteč. 3.

Priporoča cen. damam tu in na deželi svojo bogato zalogo vseh vrst damskih in otroških klobukov po znano nizkih cenah. Cene brez konkurence.

V prijaznem trgu Šmarje pri Jelšah je naprodaj

hiša in 1½ posestva

pri hiši vodnjak z zelo dobro, pitno vodo. To posestvo je lepo urejeno, pripravno posebno za kakega penzionista ali rokodelca in se pod ugodnimi pogoji proda. — Vpraša se pri:

ANDREJ KOBAL, Šmarje pri Jelšah
št. 25, Štajersko. 1648

RADIUM

STRAPAZ-IN TKANINE

tovarne B. SPIEGLER in SINOVI, Hronov

so izdelane iz najfinejše Amerike-preje ter so v lepoti in trpežnosti neprekosljive. Imajo prednost, da ostanejo v perilu snežnobele ter so znatno cenejše kot konkurenčni izdelki. Dobivajo se v poljubni širjavi in debelosti za vsakovrstno živотно ali posteljno perilo v manufakturni trgovini

J. CIUHA, LJUBLJANA, Pod Trančo.

Zahtevajte vzorce za pralno preizkušnjo.

Sukno, volneno blago, vse vrste perilno blago, šifoni, preproge, odeje, zastori in izvrstno gotovo moško pe-: rilo se dobi po najnižjih cenah ::
v manufakturni modni trgovini

Oglejte si zalogo,
zahtevajte vzorce

I. KOSTEVČ Ljubljana
Sv. Petra cesta 4